

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 718/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om det økonomiske underskottet ved Livsmedelsverket

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller oversänt följande skriftliga spørgsmål SS 718/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Lohikoski /vänst m.fl:

Enligt vilken tidsplan ämnar jord- och skogsbruksministeriet rätta till det lagstridiga läget för Livsmedelsverkets priser och trygga förutsättningarna för Livsmedelsverkets verksamhet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer (1193/2021), nedan avgiftsförordningen, gäller 1.1.2022–31.12.2023. Beredningen av den tvååriga avgiftsförordningen baserades i huvudsak på uppgifter om utfallet av Livsmedelsverkets avgiftsbelagda verksamhet år 2020. I avgiftsförordningen beaktades i priserna på flera prestationer en höjning med 0,5 procent på grund av kostnadsökningar. Vid beredningen utgick man från att avgiftsförordningen under två års tid skulle ändras endast i fråga om nya betalningsobjekt och ändringar av teknisk natur, men att inga prishöjningar skulle göras.

Avgiftsförordningen ändrades (1257/2022) från och med ingången av 2023. Ändringen gällde införandet av nya betalningsobjekt och vissa ändringar av teknisk natur. I den beaktades dock inte de prishöjningar på 2–5 procent som Livsmedelsverket föreslagit för flera prestationer och som grundade sig på kostnadsökningar och delvis på underskott i kostnads motsvarigheten för offentligrättsliga prestationer. Livsmedelsverket uppskattar att de föreslagna prishöjningarna till följd av kostnadsökningarna skulle ha haft en inverkan på cirka 450 000 euro på dess inkomster, av vilket andelen för köttbesiktning på basis av Livsmedelsverkets eget beslut i de stora slakterierna skulle ha varit cirka 90 000 euro (2 § i avgiftsförordningen).

Livsmedelskontrollen grundar sig på EU:s kontrollförordning (EU) 2017/625, vars bilaga IV innehåller bestämmelser om minimiavgifter för offentlig kontroll av slakterier och vilthanteringsanläggningar. Enligt 71 § i livsmedelslagen (297/2021) är det möjligt att sänka avgifterna för köttbesiktning och kontroll i sådana slakterier och vilthanteringsanläggningar som slaktar små mängder djur till högst den miniminivå för avgifter som anges i EU:s kontrollförordning. I 2 § i avgiftsförordningen föreskrivs om avgiftsbelagda offentligrättsliga

prestationer som Livsmedelsverket fattar beslut om. Köttbesiktning är en avgiftsbelagd offentligrättslig prestation för vilken avgiften bestäms enligt prestationens självkostnadsvärde, om inte något annat följer av EU-lagstiftningen eller genomförandet av planen för övervakning av djursjukdomar. I 3 § i avgiftsförordningen föreskrivs om avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationer för vilka avgiften avviker från självkostnadsvärdet. Statens subvention i fråga om avgifter för köttbesiktning och övervakning av anläggningar vid små slakterier och vilthanteringsanläggningar har beaktats i paragrafen.

Underskottet i Livsmedelsverkets verksamhet har uppkommit under flera år. Livsmedelsverkets svaga ekonomiska situation förklaras inte enbart av underskottet i den avgiftsbelagda verksamheten, utan till stor del också av de ökade kostnaderna för upprätthållandet och den fortsatta utvecklingen av verkets informationssystem (på årsnivå 8 miljoner euro), som orsakas av den växande informationssystemhelheten jämte elektroniska tjänster. För underhållskostnaderna har det dock inte varit möjligt att få en tilläggsfinansiering som motsvarar kostnadsökningen. I det utmanande läget har Livsmedelsverket på ett ansvarsfullt sätt effektiviserat sin verksamhet, prioriterat sina uppgifter och sökt efter sparobjekt.

Jord- och skogsbruksministeriet är medvetet om Livsmedelsverkets svåra ekonomiska situation och hur kostnadsökningarna inverkar på kostnadsmotsvarigheten i fråga om avgiftsbelagda prestationer. Samtidigt har man dock inom ministeriet tagit hänsyn till jordbrukets lönsamhet och bevarandet av försörjningsberedskapen. Det anfallskrig som Ryssland inledde i februari 2022 försvårade läget för primärproduktionen av livsmedel ytterligare. I bakgrunden ligger den långvariga svaga lönsamheten inom jordbruksproduktionen, den svaga skörden under vegetationsperioden 2021 samt förändringen av den globala livsmedels- och insatsmarknaden. Producentpriserna har inte reagerat i motsvarande grad på de ökade produktionskostnaderna, vilket har försvagat produktionens lönsamhet och jordbruksföretagens likviditet. Också det kraftigt stigande energipriset till följd av det ryska anfallskriget har förvärrat kostnadskrisen inom primärproduktionen. Vid beredningen av avgiftsförordningar och ändringar i dem har det sålunda ansetts viktigt att beakta skrivningen i regeringsprogrammet: "Lantbruksföretagarna kommer inte att orsakas extra kostnader på grund av lagstiftningsåtgärder utan att få ekonomisk kompensation."

Jord- och skogsbruksministeriet följer utvecklingen av kostnadsmotsvarigheten för Livsmedelsverkets prestationer. Målet är att beakta de uppgifter som fåtts vid övervakningen när den förordning om avgifter som ska tillämpas från och med den 1 januari 2024 utarbetas.

Helsingfors 15.2.2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen